

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-08

Diarienummer N161-1479/24

Handläggare

Anna Bergsten

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: anna.bergsten@funktionsstod.goteborg.se

Uppföljning av omlokaliseringen av aktivitets- husen Väster och Angered

Förslag till beslut

1. Nämnden för funktionsstöd godkänner förvaltningens uppföljning om omlokaliseringen av aktivitetshusen Väster och Angered
2. Nämnden för funktionsstöd förklarar uppdraget från den 26 juni 2024 § 117 p 3 fullgjort.

Sammanfattning

I slutet av 2023 påbörjades en omlokaliseringsprocess av aktivitetshusens verksamhet. I juni 2024 fick nämnden en uppföljning av den processen. I samband med detta gavs förvaltningen i uppdrag att på nämndssammanträdet i november 2024 återkomma med ytterligare en uppföljning om bland annat vilka målgrupper som besöker aktivitetshusen. Uppföljningen beskriver även hur aktivitetshusen arbetar för att synliggöra sin verksamhet och specifikt nå yngre målgrupper, samt hur arbetsmiljön för medarbetarna och samarbetet på aktivitetshusen fungerar efter bland annat genomförd omlokalisering.

Aktivitetshusens verksamhet riktar sig till personer från 18 år med psykisk ohälsa och/eller psykisk funktionsnedsättning som önskar social samvaro, stöd i sin återhämtning och vägledning till arbete eller studier. För att specifikt möta efterfrågan hos yngre målgrupper finns bland annat ett flertal gruppverksamheter riktade till yngre personer. Som ett led i pågående förändringsarbete vidtas ytterligare åtgärder för att nå ut till fler personer och målgrupper. Exempel på åtgärder är etablering av nya samverkansytor med verksamheter som på olika sätt arbetar med unga vuxna, samt marknadsföring av aktivitetshusen i fler digitala kanaler.

I en uppföljning av arbetsmiljön under hösten 2024 framgår att samarbetet på aktivitetshusen fungerar successivt bättre efter genomförd omlokalisering och att medarbetarna trivs med sina kollegor, men också att det finns en oro inför kommande organisationsförändring och för att antalet aktivitetshus ska komma att minska på sikt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på ärendet utifrån den ekonomiska dimensionen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på ärendet utifrån den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

I Göteborgs Stads budget för år 2022 fick nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning i uppdrag att utreda förutsättningarna för den organisatoriska tillhörigheten för kommunens aktivitetshus. Ett par av utredningens¹ slutsatser var att aktivitetshusen har en utmaning i att nå en bred och differentierad målgrupp samt unga vuxna.

Gemenskap och sysselsättning har oavsett ålder en stor betydelse för människors livskvalitet och välbefinnande. Aktivitetshusen fyller som öppen mötesplats en viktig funktion i att bryta social isolering, främja gemenskap och tillgodose ett behov av meningsfull sysselsättning i vardagen. Det är följaktligen av vikt att verksamheten arbetar aktivt för att både nå ut till och möta behoven hos såväl fler som yngre personer.

Samverkan

Information om ärendet lämnas på förvaltningsövergripande samverkansgrupps (FSG) möte den 20 november 2024.

Information om ärendet lämnas på lokal samverkansgrupps (LSG) möte den 3 december 2024.

Bilagor

Inga bilagor har bifogats tjänsteutlåtandet.

¹ Bengt Olsson och Emma Harrysson, *Aktivitetshusens organisatoriska hemvist – Vem klarar möta målgruppens behov med fokus på vägen till utbildning och arbete*, 2023-09-11, Arbetsmarknad och vuxenutbildning (§ 164, dnr 0717/22).

Ärendet

Nämnden ska ta ställning till att godkänna förvaltningens uppföljning av bland annat vilka målgrupper som besöker aktivitetshuset. Uppdraget gavs i juni 2024 då förvaltningen redovisade en uppföljning av genomförd omlokalisering av aktivitetshuset Angered och Väster.

Beskrivning av ärendet

I slutet av december 2023 påbörjades en omlokalisering av aktivitetshuset Väster och Angered till andra aktivitetshus i stadens regi. I samband med sammanträdet för nämnden för funktionsstöd den 26 juni 2024 redogjorde förvaltningen bland annat för hur deltagarna hade upplevt denna förändring. Nämnden för funktionsstöd uppdrog då åt förvaltningen att på sammanträdet den 27 november 2024 återkomma med en uppföljning om vilka målgrupper som besöker aktivitetshuset, samt hur aktivitetshuset arbetar för att synliggöra verksamhetens innehåll och specifikt nå yngre målgrupper.

Med grund i den utredning som gjordes år 2022 av Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden rörande de kommunala aktivitetshusens organisatoriska hemvist har ett förändringsarbete gällande verksamhetens innehåll påbörjats under år 2024. De första beslutade utvecklingsåtgärderna till följd av detta arbete har börjat implementeras under hösten 2024. Denna uppföljning redovisar också hur den interna arbetsmiljön och samarbetet på aktivitetshuset fungerar efter genomförd omlokalisering med parallellt pågående förändringsarbete.

Målgrupper som besöker aktivitetshuset

Aktivitetshusens verksamhet är brett riktad till personer från 18 år med psykisk ohälsa och/eller psykisk funktionsnedsättning som önskar social samvaro, stöd i sin återhämtning och vägledning till arbete eller studier. Möjligheterna att målgruppsdefiniera aktivitetshusens deltagare påverkas av de principer som kommer med en öppen verksamhet, vilka innebär att verksamheten varken tar emot eller för egen individokumentation. Deltagarna i verksamheten behöver heller inte delge personlig information om till exempel hälsotillstånd.

För att följa sin besöksstatistik gör aktivitetshuset däremot regelbundna veckomätningar, vilka bland annat innefattar antal unika besökare samt besökarnas ålder och upplevda könstillhörighet. Vid jämförelse av statistiken för aktivitetshuset Hisingen, Centrum och Sekelhuset från september 2023 och månadsskiftet september-oktober 2024 märks en ökning om totalt 71 individer (från 245 unika besökare i september 2023 till 316 unika besökare i motsvarande mätning år 2024). Ökningen har främst skett hos aktivitetshuset Hisingen och Centrum, med omlokaliseringen av tidigare aktivitetshus Väster till Centrum som en trolig delförklaring.

Åldersfördelningen varierar något mellan de olika aktivitetshuset, men sammantaget märks en ökning i samtliga ålderskategorier förutom den för 65 år eller äldre. Liksom år 2023 är de största målgrupperna sett till ålder fortsatt personer över 40 år. Samtidigt har antalet deltagare som är upp till 29 år ökat från 30 personer år 2023 till 48 personer år 2024.

Vidare visar verksamhetens besöksstatistik på en förhållandevis jämn könsfördelning. I september 2023 identifierade sig drygt 50 procent av deltagarna som män, knappt 49 procent som kvinnor och knappt 1 procent som annat. I motsvarande mätning år 2024 identifierade sig drygt 45 procent som män, knappt 51 procent som kvinnor och drygt 3 procent som annat.

Aktivitetshusens arbete för yngre målgrupper

Kvällsöppet för yngre deltagare

Aktivitetshus Centrum har numera kvällsöppet 17:00-20:00 en dag per vecka för yngre deltagare. Förändringen underlättar för yngre personer med andra åtaganden dagtid att träffas för social samvaro efter dagens slut, men också för personer som av andra skäl har lättare att tillgodogöra sig möjligheten att besöka verksamheten under kvällstid.

Frågan om ytterligare översyn av öppettiderna, för att till exempel kunna erbjuda mer kvällsöppet, kommer att undersökas framåt.

Gruppverksamhet

Ett flertal befintliga gruppverksamheter på aktivitetshusen riktar sig till yngre personer. Innehållet på grupperna varierar utifrån intresse och efterfrågan hos deltagarna. Exempel på aktuella aktiviteter är tv-spelsgrupp, studiebesök på mässor samt skönhet och relax (exempelvis hudvård). På ett aktivitetshus erbjuds kulturaktiviteter, såsom besök på gallerier och museer, för yngre deltagare på fredagseftermiddagar i syfte att skapa en fin avrundning för deltagarna inför helgen. Utifrån ett annat identifierat intresse har det startats en hundpromenadgrupp i samarbete med Finsam². Vidare är vissa grupper en del av en förberedande arbetsträning, såsom en foto- och formgrupp samt Rekvisita (som utför textil och sömnad på uppdrag av kunder som Mölndals museum).

Samtliga aktivitetshus erbjuder yngre målgrupper gemensamma aktiviteter varje vecka eller oftare. Försök pågår med att försöka få ihop grupper från olika aktivitetshus och därmed bredda deltagarnas kontaktytor. Grupper från aktivitetshusen Sekelhuset och Hisingen har varit på studiebesök på aktivitetshus Centrum för att ta del av möjligheten att medverka på den kvällsöppna verksamheten för yngre deltagare.

Aktivitetshusens arbete för att synliggöra verksamheten

Fler samverkansytor

Aktivitetshusen arbetar på olika sätt med olika aktörer för att synliggöra verksamheten.

Aktivitetshusen har nyligen besökt en mottagning för unga nyinsjuknade i psykosjukdom på Mölndals sjukhus och bjudit in representanter från mottagningen till studiebesök på Sekelhuset. Vidare har en samverkan initierats med flera öppenvårdsmottagningar inom både psykosvården och mottagningar för personer som lider av tvångssyndrom, ångest, depression, utmattningssyndrom och/eller posttraumatiskt stressyndrom på specialistpsykiatrisk nivå. Detta har resulterat i att aktivitetshusen bjuds in till vissa gruppbehandlingstillfällen på mottagningarna för att presentera verksamheten direkt för de individer som deltar i gruppbehandling. Grupperna erbjuds också studiebesök på aktivitetshusen.

Aktivitetshusen ingår sedan tidigare i ett flertal olika nätverk i syfte att sprida information om verksamheten och nå ut till fler potentiella deltagare. Som exempel deltar medarbetare från aktivitetshusen på/i:

- arbetsplatsträffar inom primärvården

² Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (Finsam) möjliggör för kommun, region, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan att samverka finansiellt genom lokala samordningsförbund. Samordningsförbundens primära uppgift är att finansiera individinriktade och strukturövergripande insatser för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning och därmed bättre livskvalitet. Målgruppen är personer 16–64 år i behov av samordnat stöd från två eller fler av de samverkande aktörerna.

- nätverksmöten med Columbus (samverkansteam för unga vuxna att må bättre i sin psykiska hälsa och närma sig arbete eller studier),
- MUX (mottagning unga vuxna),
- nätverket för unga studenters psykiska ohälsa i samverkan med Chalmers och Folkhälsoinstitutet,
- Hälsolots nätverk tillsammans med bland andra Stadsmissionens unga forum för personer mellan 16 och 25 år, Självhjälpshuset Solkatten, olontärsamordnare, Mimi folkhögskola, Norma (en rehabiliterande verksamhet för kvinnor och transpersoner mellan 16 och 25 år med psykisk ohälsa).

Ett aktivt arbete pågår för att fördjupa redan etablerade samverkan. Bland annat har ett omtag gjorts kring aktivitetshusens samverkan med boendestöd, vilket har resulterat i att medarbetare från aktivitetshusen Sekelhuset och Hisingen regelbundet medverkar på verksamhetsmöten inom boendestöd i Nordost och på Hisingen. Målet är att i större utsträckning sprida information om aktivitetshusen till personer med boendestöd, men också att synliggöra möjligheten för boendestödet att besöka aktivitetshusen tillsammans med brukare. Medarbetare på aktivitetshusen kommer under hösten att utbildas i ESL (Ett självständigt liv) för att verksamheten ska kunna erbjuda gruppverksamhet baserad på denna metod. Till dessa kommer också boendestödjare att bjudas in med brukare.

Andra aktörer som aktivitetshusen nyligen har initierat en ytterligare samverkan med är förvaltningens myndighetsutövning, Stadsmissionens unga forum samt Försäkringskassan för de handläggare som arbetar med aktivitetsersättning för personer upp till 30 år.

Det finns också sedan länge ett pågående samarbete med personligt ombud som regelbundet besöker verksamheten och tar med sig information om aktivitetshusen till sina uppdragsgivare. Ett liknande samarbete finns också med Friskvårdsklubben, som i sin verksamhet når flera hundra personer och regelbundet befinner sig på aktivitetshusen. Aktivitetshuset finns också representerat och marknadsför sin verksamhet på West Pride.

Minimässa

Aktivitetshus Centrum anordnar varje år en minimässa där flera brukarorganisationer medverkar, exempelvis KRIS (Kriminellas revansch i samhället), SPIV (Suicidprevention i Väst), Team Tilia och OCD-förbundet.

Digitala kanaler och information

Samtliga aktivitetshus har information om veckans schema på stadens hemsida, och till de deltagare som önskar skickas informationen även ut via e-post. På detta sätt försöker verksamheten också nå tidigare deltagare på de två aktivitetshus som omlokaliserats, med uppmuntran om att besöka kvarvarande aktivitetshus.

Genom att använda sig av fler digitala kanaler skapas möjligheter att nå fler potentiella deltagare. I slutet på november lanseras förvaltningens digitala aktivitetshus, vilket bland annat kommer att erbjuda ett digitalt innehåll i form av informativa filmer om peer support, återhämtning och arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser enligt IPS (Individanpassat stöd till arbete). Det kommer även att innehålla en moderniserad version av aktivitetskatalogen, samt en chattfunktion med möjlighet att ställa frågor.

För att också nyttja sociala medier i marknadsföringen av aktuella händelser i verksamheten har samtliga aktivitetshus nyligen startat varsitt konto på Instagram och/eller Facebook.

Peer support

Från och med hösten 2024 kommer verksamheten att ha fyra medarbetare anställda som peer support, varav tre kommer att arbeta riktat mot varsitt aktivitetshus och en har ett stadenövergripande uppdrag att bland annat marknadsföra aktivitetshusens innehåll i olika forum och sammanhang. Detta görs till exempel genom att besöka verksamheter inom psykiatri och vuxenhabiliteringen, socionomprogrammet på Göteborgs Universitet, Stadsmissionen, Räddningsmissionens friskvårdscenter, Regnbågshuset och Gyllenkroken.

Peer support erbjuder också hembesök hos nya deltagare som önskar veta mer om aktivitetshuset, och kan om samtycke medges följa med boendestöd hem till brukare.

Aktivitetshusens interna samarbete och arbetsmiljö

Aktivitetshusens personal har under 2024 involverats i flera förändringsprocesser såsom omlokaliseringen av två aktivitetshus, omställning av medarbetare och ett påbörjat förändringsarbete. Ett systematiskt hälso- och arbetsmiljöarbete bedrivs för att följa upp medarbetarnas upplevda arbetsmiljö och aktuella arbetssituation. Som en beslutad åtgärd i förändringsarbetet genomförs numera också månatliga gemensamma arbetsplatsträffar för medarbetarna på samtliga aktivitetshus. Mötesplatsen roterar mellan de olika aktivitetshusen och varje möte avslutas med ett innehåll som beslutas av medarbetarna, utifrån syftet att skapa samsyn och möjliggöra samarbete.

Nedanstående redogörelser är hämtade från arbetsgruppernas uppföljning av arbetsmiljön under hösten 2024.

Samarbete på aktivitetshusen

På aktivitetshus Hisingen upplevs arbetet i den nya personalgruppen bli successivt bättre och man trivs med sina kollegor. Att närvaron i gruppen har ökat igen efter en period med omställning och förändringsarbete bidrar också till en större trygghet.

Även personalgruppen på aktivitetshus Sekelhuset uttrycker att man trivs med att arbeta tillsammans, men att det samtidigt har varit svårt att hitta sina platser i den nya gruppkonstellationen. Frågan omhändertas med stöd av enhetschef och extern handledare.

På aktivitetshus Centrum har en prioriterad fråga under hösten varit att skapa en fungerande verksamhet med anpassning av innehåll efter genomförd omlokalisering, vilket beskrivs ha fungerat väl.

Organisationsförändring och förändringsarbete

Förvaltningen står inför en ny organisation 2025. Vissa medarbetare lyfter en oro inför framtiden med anledning av den kommande organisationsförändring. Förtroendet för ledningen beskrivs som lågt och det uttrycks oro för en dold agenda att avveckla ytterligare aktivitetshus på sikt. Enhetschef erbjuder stöd och svar i denna oro.

Vissa beskriver att målen med det förändringsarbete som har pågått inom aktivitetshusen under året känns tydligare idag, samt att de utvecklingsåtgärder som implementeras under hösten är tydliga. Dock upplevs fortfarande bakgrunden till och processen för förändringsarbetet som otydlig. Vidare beskrivs en avsaknad av lokala mål till följd av pågående förändringsarbete samt behovet av att prioritera en fungerande daglig drift av verksamheten efter genomförd omlokalisering. Frågan om vilken riktning aktivitetshusen ska ha framåt behöver omhändertas i den nya organisationen och man önskar ett ökat inflytande i de frågor som är möjliga att påverka.

Förvaltningens bedömning

Aktivitetshusen fyller som öppen mötesplats en viktig funktion i att bryta social isolering, främja gemenskap och tillgodose ett behov av meningsfull sysselsättning i vardagen. Det bedöms därför vara av stor vikt att verksamheten arbetar aktivt för att både nå ut till och möta behoven hos fler målgrupper, och då även yngre personer. Aktivitetshusen använder sedan tidigare olika metoder för att synliggöra och marknadsföra verksamheten, och testar nu ytterligare tillvägagångssätt. Bland annat förväntas användandet av sociala medier samt lanseringen av ett digitalt aktivitetshus skapa goda förutsättningar att nå ut till fler, och då i synnerhet yngre personer med i regel etablerade digitala vanor.

Förändringsarbete tar tid och frågan om vilken riktning aktivitetshusen ska ha framåt kommer fortsatt att omhändertas i förvaltningens nya organisation. Under processen behöver förvaltningen säkerställa att aktivitetshusens medarbetare får stöd och bjuds in till dialog om sin arbetsplats. Utöver att förvaltningen bedriver ett systematiskt hälso- och arbetsmiljöarbete för att följa upp medarbetarnas arbetssituation är de månatliga gemensamma arbetsplatsträffar för samtliga aktivitetshus som inrättats viktiga forum. På dessa förs en gemensam dialog om medarbetarnas aktuella upplevelser av sin arbetsmiljö, samtidigt som det är ett forum för att skapa samsyn och fungerande internt samarbete mellan aktivitetshusen.

Camilla Blomqvist

Yvonne Pontén

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Myndighet och socialpsykiatri